

Váradi Gréta Vanessza¹

A Magyar Honvédség haderőfejlesztési programjának 2020. évi törekvései

The Aspirations of the Hungarian Defence Forces Development Programme in 2020

Absztrakt

Az elmúlt negyed század legátfogóbb fejlesztési programja a Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program. A tanulmány célja a 2020-as év haditechnikai beszerzéseinek és törekvéseinek bemutatása, valamint a Magyar Honvédség új szervezeti egységeinek ismertetése. A haditechnikai eszközök tekintetében a honvédség az elmúlt év során több olyan beszerzést valósított meg, amely a modernizálás alapkövét jelenti. A teljes körű modernizálásnak és az eddigi beszerzéseknek köszönhetően helyreállt a szállítóképesség, újjáépült a forgószárnyas képesség, az ország visszanyerte oltalmazási képességét, valamint az ország védelmi képessége folyamatosan fejlődik, így egyre jelentősebben tud hozzájárulni az euroatlanti biztonság és az európai béke fenntartásához.

Kulcsszavak: Magyarország, Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program, modernizáció, haditechnikai eszközök

Abstract

The most comprehensive development programme of the last quarter of a century is the Zrínyi Defence and Military Development Programme. The purpose of the study is to present last year's military procurements and aspirations as well as review the new organisational units of the Hungarian Defence Forces. In respect of the military equipment, last year the Hungarian Defence Forces carried out several procurements which means the foundation stone of modernisation. Thanks to the

¹ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, doktori hallgató – University of Public Service, Doctoral School of Military Sciences, PhD student, e-mail: greta.varadi@gmail.com

overall modernisation and the procurements so far, the carrying capacity has been re-established, the rotary-wing capability has been reconstructed, the country has regained its protective ability and the country's defence capability is constantly improving so it can increasingly contribute to the Euro-Atlantic security and the maintenance of European peace.

Keywords: Hungary, Defence and Military Development Programme, modernisation, military equipment

1. Bevezetés

Az elmúlt negyed század legátfogóbb fejlesztési programja a kormányhatározat szintjén kihirdetésre került „Zrínyi 2026” program.² A magyar védelmi ipar fejlesztése kiemelt jelentőségű, azonban a haditechnikai újítások és korszerűsítés mellett a személyi állomány felkészítésére, az utánpótlás biztosítására, ütemezett illetményemelésre, valamint a katonák társadalmi elismertségére fektet nagy hangsúlyt a honvédelmi tárca.³ A Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program kidolgozása során a legmeghatározóbb feladat az volt, hogy egy olyan honvédséget hozzanak létre, amely felkészült a jelen és jövő biztonsági kihívásaira.⁴ A haderőfejlesztési program 2017-es indulása óta eltelt 4 év alatt végig ütemterv szerint haladt a Magyar Honvédség megújulása. Benkő Tibor honvédelmi miniszter 2020 októberében az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának ülésén elmondta, hogy a program által elért eredmények biztosíthatják azt, hogy Magyarország a térség egyik meghatározó haderejévé váljon. A megfelelő anyagi támogatás mellett a program folyamatosan bővül, így a Zrínyi 2026 elnevezés már nem tekinthető megfelelőnek. Az első ütem (2026-ig) mellett már elindult a második ütem tervezése is, amelynek kifizetési idejét 2030–2032 közöttre határozták meg.⁵

Jelen tanulmány a 2020-as év legmeghatározóbb céljait és azok megvalósítását foglalja össze. A haditechnikai eszközök tekintetében a Magyar Honvédség a tavalyi év során több olyan beszerzést valósított meg, amelyek a modernizálás egyik alapkövét jelentik. Az összesen 616 milliárd forintos védelmi költségvetés 30%-át, 216 milliárdot a honvédség fejlesztésére fordították.⁶ Ez nemcsak a modern felszerelések és eszközök beszerzését tette lehetővé, hanem a honvédelmi kiadások GDP-hez viszonyított arányára is pozitív hatással volt. A növekvő tendenciának köszönhetően idén az ország elérheti az 1,66%-ot, amely a NATO által előírt 2%-hoz évről évre közelít. A kormány 2021. évi költségvetési javaslata szerint a honvédelmi kiadások összege 162 milliárd forinttal növekedett, amelynek 25–30%-át további fejlesztésekre költötték.⁷

² Pontos megfogalmazásban lásd 1298/2017. (VI. 2.) Korm. határozat a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program megvalósításáról.

³ Parlament: *XIII. Honvédelmi Minisztérium* (é. n.) 3.

⁴ Magyarország Kormánya: *2026-ra a térség meghatározó haderejévé kell tenni a Magyar Honvédséget*. (2017. február 14.).

⁵ Benkő: *Ütemterv szerint halad a haderőfejlesztés*. *Magyar Hírlap*, 2020. október 27.

⁶ Révész Béla: *Rekordnagyságú lesz a honvédelmi költségvetés 2020-ban*. *Honvédelem.hu*, 2019. december 18.

⁷ *Folytatódnak a honvédelmi fejlesztések*. *Honvédelem.hu*, 2020. július 6.

1. táblázat: NATO-vállalások – védelmi kiadások százalékosan, évenként
 Forrás: Budavári (2020): i. m. 135.

NATO-vállalásokhoz illeszkedő védelmi kiadások százalékos eloszlása az elmúlt években		
Év	Védelmi költségvetés (Ft)	Védelmi költségvetés GDP-hez viszonyított aránya (%)
2018	427 mrd	1,06
2019	513 mrd	1,17
2020	616 mrd	1,26
2021	778 mrd	1,66

A táblázatban szereplő adatok is alátámasztják a védelmi költségvetés évről évre történő folyamatos növekedését. Magyarország célja, hogy 2024-ig elérje a NATO által szorgalmazott 2%-ot, aminek érdekében a haderőfejlesztési program kezdete óta nagy hangsúlyt fektetnek a Magyar Honvédség korszerűsítésére és modernizálására.

2. A 2020-as év haditechnikai újításai

A 2020-as évértékelő és feladatszabó értekezletén Benkő Tibor honvédelmi miniszter elmondta: „egy modern, ütőképes, hazája iránt lojális, kiváló felkészültségű katonákból álló Magyar Honvédségre van szükség, mely biztosítani tudja Magyarország és a magyar állampolgárok biztonságát”.⁸

Több aspektusból is érdemes a tavalyi évet vizsgálni. A haderőfejlesztési program központjában alapvetően a katonák állnak, hiszen a katonai életpálya kialakítása a cél, azonban az új haditechnikai eszközök beszerzését is prioritásként kezelik. A kormány jelenlegi tervei szerint 2026-ra a Magyar Honvédség fejlesztésére szánt összeg meghaladhatja a 3500 milliárd forintot is.⁹ A tavalyi év során a Leopard 2A4 harckocsik mellett a Lynx (Hiúz) gyalogsági harcjárművek, az Airbus H145M könnyű többcélú helikopterek, a ZLIN kiképző repülőgépek, valamint a NASAMS légvédelmi rakéta-rendszerek, 3D radarrendszer, beszerzéseinek példája egyaránt azt mutatja, hogy a legmodernebb eszközök beszerzése folyik.¹⁰

2.1. A szárazföldi haderőnem haditechnikai fejlődése 2020-ban

A program egyik legmeghatározóbb pontja a szárazföldi haderőnemet érintő újítás, a Leopard 2A4 típusú „kiképző” harckocsi hadrendbe állítása volt a tavalyi év

⁸ Révész Béla: Magyarország biztonsági környezete szabja meg a feladatokat. *Honvédelem.hu*, 2020d. február 4.

⁹ Ez a program hangsúlyos elemeként emelhető ki. Lásd: <https://kadetprogram.hu/>

¹⁰ MTI: Vegyesvállalatot alapít gyalogsági harcjárművek gyártására egy német céggel Magyarország. *Honvédelem.hu*, (2020. augusztus 19.).

során, amelyek beszerzésére 2018-ban kötött megállapodást a Magyar Honvédség a német Krauss-Maffei Wegmann gyárral. A Magyar Honvédség összesen 12 darab harckocsit lízingelt a német gyártótól, amelyek leszállítása tavaly július és december között folyamatos volt. Az első négy harckocsi 2020. július 22-én érkezett meg a tatai MH 25. Klapka György Lövészdandárhoz magyar felségjelzéssel. A lízingelt Leopard 2A4 típusú harckocsi első darabjait a vírushelyzet ellenére határidőre tudta leszállítani a német gyár, és így Ausztria segítségével időben elindulhatott a személyzet át- és kiképzése is.¹¹ A négy harckocsi megérkezését követően 2020. szeptember 8-án, október 29-én, valamint november 24-én bővült az eszköztár további két harckocsival. A novemberi szállítás után végül december 1-jén került az utolsó két darab az alakulathoz, amivel teljessé vált a harckocsi-kiképzést biztosító eszközök száma.¹² Az utolsó harckocsik megérkezése után még tavaly decemberben megtörtént éles belövésük a szomodói lőtéren.¹³

A harckocsik „gyors manőverező képességű, nagy tűzerővel rendelkező páncélosok”, jelentette ki Korom Ferenc,¹⁴ a Magyar Honvédség parancsnoka. Olyan újításokkal rendelkeznek, mint például tűzvezető és fojtó rendszer, titán toronypáncélzat, lézeres célkereső, lövegstabilizátor vagy éjjellátó készülék. Az 55 tonnás harckocsik végsebessége elérheti akár a 68 km/h-t.¹⁵ Az új technikához új tárolási feltételek biztosítására is szükség van, aminek érdekében új hangárok kerültek átadásra. A tavaly októberben elkészült modern tárolási feltételeket biztosító hangár nemcsak fedett, hanem zárható is.¹⁶

A szárazföldi haderőnem megerősítése mellett a haditechnika korszerűsítése volt a cél, amit a Leopard 2A4 típusú harckocsi beszerzésével indítottak el, azonban az új „csúcsragadozók” igazából csak átmenetet jelentenek a T-72-es „öreg harcosok” és a tervek szerint 2023 és 2025 között érkező 44 darab Leopard 2A7+¹⁷ csúcstechnológiájú harckocsik között. A Magyar Honvédség parancsnoka szerint a Leopardok érkezése egy korszakváltó esemény, és a tavalyi év beszerzéseinek legfontosabb állomásának tekinthető.¹⁸

A Leopard harckocsik mellett a Lynx, azaz Hiúz elnevezésű gyalogsági harcjárművek is a tavalyi év meghatározó eszközei. A magyar állam szerződést kötött, valamint vegyesvállalatot alapított a német Rheinmetall céggel, aminek köszönhetően Magyarországon is megindulhat a Hiúzek gyártása és egy több mint kétmilliárd euró értékű program vette kezdetét, amellyel Magyarország lett az első a NATO és az EU tagállamai közül, amely a Hiúz beszerzése mellett döntött.¹⁹ A 218 darab Lynx KF41 harcjármű több mint felét (172 darab) Magyarország állítja majd elő a zalaegerszegi gyárban.²⁰ A gyár alapkövét 2020. december 17-én tették le, amivel a tavalyi év egyik legkiemelkedőbb

¹¹ Révész Béla: *Négy csúcsragadozó érkezett a tatai dandárhoz. Honvédelem.hu, 2020e. július 24.*

¹² *Teljes a „létszám”. Honvédelem.hu, 2020. december 1.*

¹³ Antal Ferenc: *Megtörtént az utolsó két Leopard harckocsi belövése is. Honvédelem.hu, 2020. december 3.*

¹⁴ MTI: *Korom Ferenc vezérezredes: Átmenetet jelentenek a most érkezett új harckocsik. Honvédelem.hu, 2020. július 28.*

¹⁵ Erdős Nortti: *Harckocsikkal megpakolt katonai konvojra kell számítani a hazai utakon. Vezess.hu, 2020. szeptember 7.*

¹⁶ Snoj Péter: *Leopardok korszerű hangárban. Honvédelem.hu, 2020. október 29.*

¹⁷ Snoj Péter: *Bemutakoztak az első magyar felségjelzésű Leopardok. Honvédelem.hu, 2020. július 3.*

¹⁸ Révész (2020e): i. m.

¹⁹ Baranyai Gábor: *Hiúzzal erősít a Magyar Honvédség. Magyar Nemzet, 2020. augusztus 19.*

²⁰ Trautmann Balázs: *Lynx: magyar gyártás, magyar fejlesztés. Honvédelem.hu, 2020. szeptember 10.*

beruházását indították el, és amelynek köszönhetően közelebb került az ország a NATO-nak tett azon vállalásához, hogy helyreállítja a szárazföldi haderőt.²¹

2.2. A légierőnél történt újítások

Az idei év nemcsak a szárazföldi haderőnem számára volt meghatározó jelentőségű, hanem Magyarország légierije és légvédelme is fontos változásokon ment keresztül. A honvédség repülő- és helikopterképességének fejlesztése keretében olyan új repülőbeszerzéseket hajtottak végre, mint az Airbus H145M típusú többcélú helikopter vagy a ZLIN motoros kiképző repülőgép. Az összesen 20 darab Airbus H145M típusú helikopter-beszerésből hét darab már a Honvédség használatában van, hiszen a helikopterek beszerzése 2019 végén már elkezdődött – az első négy darab 2019. novemberben és decemberben érkezett Magyarországra a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázisra²² – azonban a tavalyi év beszerzéseit sem szabad elfeledni. Tavaly összesen kilenc darab helikopter érkezett – idén további négy darab fog – a típusból, amelyek érkezése folyamatosnak tekinthető. Pár hónap eltéréssel megérkezett a nyolcadik és kilencedik helikopter (2020. július),²³ majd a következő két forgószárnyas 2020. októberben szállt le először Szolnokon. A 11 darab helikopterrel elérték a flotta teljes létszámának felét.²⁴ Ez a szám tovább bővült novemberben plusz két eszközzel, majd további három helikopter landolt a bázison decemberben. Ezzel 16-ra nőtt a magyar felségjelzésű forgószárnyasok száma 2020 végére. Az eszközök folyamatos érkezése mellett elkezdődött a pilóták átképzése is Donauwörth-ben, Németországban. Tavaly év végén Bali Tamás ezredes a Helikopterbázis parancsnokhelyettese arról számolt be, hogy 24 pilótát képeztek át, amelyből 20 már szakszolgálati engedéllyel is rendelkezik.²⁵

Ha jobban szemügyre vesszük a helikopterek kialakítását feltűnhet, hogy az alapvetően egységes, azonban későbbi felszerelésük a következő lesz: tíz darab könnyű szállító, öt darab kutató-mentő és öt darab tűztámogató.²⁶

A forgószárnyas beszerzések mellett tavaly folytatták a ZLIN oktató kiképző repülőgépek beszerzését. Ezzel a típussal már rendelkezett korábban is az alakulat, mivel 2017-ben és 2018-ban is érkezett két-két darab – 2018-ban újabb kettő – amely egy korszerűbb technikát biztosít a kiöregedett JAK-52-es típusú repülőgépek helyett. A tavalyi év során négy repülőgép csatlakozott az eddigi flottához, így azok száma elérte a nyolcat.²⁷ Kilián Nándor vezérőrnagy az MHP légierő haderőnemi szemlézője a ZLIN repülőgépek bemutatásakor elmondta, hogy ezek a repülőgépek biztosítják a pilóták kiképzésének alapját, valamint a hajózó állomány kiválasztását. Tájékoztatójában

²¹ Révész Béla: Hadiipari üzem épül Zalaegerszegen. *Honvédelem.hu*, 2020c. december 17.

²² Új helikoptertípus, új évtized, új korszak. Rendszerbe áll a H145M. *Harcihelikopter.blog.hu*, 2020. január 2.

²³ Snoj Péter: Újabb két H145M helikopter érkezett. *Honvédelem.hu*, 2020. július 20.

²⁴ Újabb két Airbus helikopter érkezett. *Honvédelem.hu*, 2020. október 6.

²⁵ Újabb helikopterek érkeztek. *Honvédelem.hu*, 2020. december 10.

²⁶ Harcihelikopter.blog (2020): i. m.

²⁷ Balogh Ákos: Három új ZLIN motoros kiképző repülőgép érkezett Szolnokra. *Szoljon.hu*, 2020. december 5.

elmondta, hogy „körülbelül négy és fél órát tud repülni a repülőgép és közel ezer kilométeres távolságot tud megtenni”.²⁸

A forgószárnyas és oktatógépek beszerzése mellett aláírásra került egy megállapodás az Embraer céggel két brazil gyártmányú KC-390-es Millennium típusú katonai szállító repülőgép beszerzéséről, amivel Magyarország lesz a típus harmadik üzemeltetője.²⁹ A légi utántöltésre is alkalmas teherszállító repülőgépekre az Antonovok kivonása után feltétlenül szükség van, érkezésük valamikor 2023 és 2024 között várható. Ennek köszönhetően a légi szállítási képesség is helyreállhat hazánkban 2024-ig bezárólag.³⁰

2.3. Légvédelem/légtérvédelem

A légvédelmi rakétarendszer beszerzése is a NATO-követelményeknek megfelelően történt.³¹ Tavaly novemberben került aláírásra a légvédelmi rakétarendszerek vásárlásáról szóló szerződés. A norvég Kongsberg és az amerikai Raytheon cég által fejlesztett rendszer (*Norwegian Advanced Surface to Air Missile System – NASAMS*) az egyik legkorszerűbb rövid/közepes hatótávolságú földi telepítésű légvédelmi rakétarendszernek számít a világon. Ez fogja felváltani hazánkban a négy évtizede hadrendben lévő orosz KUB rakétarendszert. A rendszer nemcsak Magyarország légterének biztonságát garantálja, hanem ezzel együtt a NATO, valamint az Európai Unió tagországaiét is.³² A győri MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezredhez kerülő rendszer a NASAMS legújabb típusa lesz (NASAMS-3), amit a norvég haderő használt először 2019-ben. Így hazánk a hatodik olyan NATO-tagállam lesz, amely ezt a fegyverrendszert használja.³³

A légvédelem mellett ugyanolyan fontos szerepe van a légtérvédelemnek. Ahhoz, hogy az ország légterében teljes legyen a biztonság egy olyan többfunkciós háromdimenziós radarrendszerre van szükség, amely lefedi az ország teljes területét. Ezt szeretné biztosítani az ország a 2020. december 11-én aláírt légtérellenőrző rendszer beszerzéséről szóló szerződéssel.³⁴

Ha a tavalyi évet vizsgáljuk a légierő szempontjából, akkor egyértelműen 2020 decembere volt a legmeghatározóbb. A tavalyi év utolsó hónapját hívhatjuk akár a légierő „boldog hónapjának” is, hiszen abban az egy hónapban írták alá a légvédelmi rakétafejlesztéssel, a szállítógépekkel és az új radarrendszerrel (NASAMS) kapcsolatos szerződéseket. Ebben a hónapban érkezett meg az év utolsó három H145M típusú helikoptere is.

²⁸ Történelmül halad a légierő fejlesztése. *Honvédelem.hu*, 2020. december 18.

²⁹ Draveczi-Ury Ádám: „A Magyar Honvédség pontosan tudja, mit kell venni”. Interjú Maróth Gáspárral. *Honvédelem.hu*, 2020a. november 20.

³⁰ Draveczi-Ury Ádám: KC-390-es hadszíntéri szállító repülőgépeket vásárol a Magyar Honvédség. *Honvédelem.hu*, 2020b. november 17.

³¹ Európai viszonylatban is jelentős a magyar haderőfejlesztés. *Honvédelem.hu*, 2020. augusztus 25.

³² Révész Béla: Csúcstechnológia a légvédelem szolgálatában. *Honvédelem.hu*, 2020b. november 30.

³³ Trautmann Balázs: NASAMS, a közös védőernyő. *Honvédelem.hu*, 2020. november 23.

³⁴ Révész Béla: Csúcstechnika a légtérvédelemért. *Honvédelem.hu*, 2020a. december 11.

2. táblázat: A Leopard 2A4 típusú harckocsik beszerzésének folyamata
 Forrás: a szerző szerkesztése

	Darabszám	Érkezés időpontja
Leopard 2A4HU harckocsi	4 db	2020. július 22.
	2 db	2020. szeptember 8.
	2 db	2020. október 29.
	2 db	2020. november 24.
	2 db	2020. december 1.
H145M helikopter	2 db	2020. július 20.
	2 db	2020. október 6.
	2 db	2020. november 13.
	3 db	2020. december 8.
ZLIN kiképző repülőgép	2 db	2017. március
	2 db	2018. március
	4 db	2020. december
Összesen:		29 db

A táblázat segítségével nyomon követhető a beszerzések folyamata, ahogy az is, hogy összesen a tavalyi év során majdnem 30 haditechnikai eszköz érkezett a Magyar Honvédséghez. A már megérkezett eszközökön túl több olyan szerződés is aláírásra került, amely alapján megállapítható, hogy a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program a Magyar Honvédség egészét érinti.

2.4. Egyéb

A szárazföldi haderőnem és a légierő fejlesztése mellett a honvédség szerkezeti felépítése is folyamatos átalakuláson megy keresztül. Egyrészt említést érdemel a 2020. augusztus 1-jén megalakult Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnoksága – amelynek kiemelt feladata a tiszt- és altisztképzés –, alárendeltségében az MH Altiszt Akadémiával, az MH Bakony Harckiképző Központtal, az MH Béketámogató Kiképző Központtal, valamint a Ludovika Zászlóaljjal. A Transzformációs Parancsnokság parancsnoka, Bozó Tibor vezérőrnagy szerint mindaz, ami nem anyagi jellegű feladat a haderőfejlesztés során, hanem elméleti és a tudáshoz kapcsolódik, az transzformációs feladatnak tekinthető.³⁵ Másrészt megállapítható, hogy az újonnan megalakult Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázisnak köszönhetően a magyar katonai logisztika is belépett a 21. századba. A tavaly decemberben Szentkirályszabadján átadott logisztikai raktárbázis rendeltetése, hogy mind békeidőszakban, mind különleges jogrend idején is támogassa a honvédség és a Honvédelmi Minisztérium szervezeteit is. A 21 ezer négyzetméteres raktár 10 méteres

³⁵ Révész Béla: [Új utakon. Transzformáció minden szinten](#). *Honvédelem.hu*, 2020f. október 19.

belmagassága és galériás polcrendszere több mint 24 ezer raklap tárolását garantálja.³⁶ Harmadrészt 2020 nyarán megalakult Szentesen az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred Műszaki Támogató Zászlóalj állásépítési, útépítési, táborépítési, valamint műszaki mentési feladatokkal. A zászlóalj fontosságát alapvetően minősített időszakban érezheti az ország, azonban különleges eszközeit békeidőszakban is használják például a lakatnyák felújítása során. Mindezek mellett a tavalyi év során elkezdődött az Airbus gyulai gyárának építése is, amelynek vasbeton szerkezete idén május elején készült el. Maróth Gáspár bizakodóan beszélt arról, hogy várhatóan 2022-ben kezdetét veheti a termelés, illetve, hogy az üzem befejezésével Magyarország is részt vehet az Európai Unió tavaly év végén bejelentett Next Gen Medium Multi-Role Helicopter programjában.³⁷ A gyulai gyár mellett lőszer- és robbanóanyaggyár építéséről is megegyezett a magyar állam a Rheinmetall cégcsoporttal. A Várpalota vonzókörzetében épülő gyár létesítéséről decemberben egyezett meg a két fél. A 120 és 150 milliméteres kaliberű löszereket a Lynx gyalogsági harcjárművekhez és a Leopard harcokcsikhoz fogják majd gyártani. A gyár várhatóan 2024 elején kezdheti meg működését.³⁸

3. Összegzés

Összegezve tehát elmondható, hogy a Magyar Honvédség haditechnikai eszközei teljes körű modernizáción mentek és mennek keresztül. Az eddigi beszerzéseknek köszönhetően helyreállt a szállítóképesség, újjáépült a forgószárnyas képesség, és az ország visszanyerte oltalmazási képességét is.³⁹ Maróth Gáspár, védelmi fejlesztésekért felelős kormánybiztos véleménye szerint „teljes körű modernizáció folyik a haditechnikai eszközök tekintetében a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében, amely érinteni fogja az összes fegyvernemet”.⁴⁰ A program eddig megvalósított terveinek köszönhetően a magyar védelmi ipar folyamatosan fejlődik, így Magyarország egyre jelentősebben tud hozzájárulni az euroatlanti biztonság és az európai béke fenntartásához. Benkő Tibor honvédelmi miniszter szerint „a Magyar Honvédség most jutott el arra a szintre, hogy eszközeivel is csatlakozzon a 21. századhoz”.⁴¹ A pozitív változásokat az Európai Unió mellett a NATO is megerősítette a 2020 októberében megrendezésre kerülő védelmi miniszterek virtuális találkozásán. Az eszközök beszerzése és a haderő felépítésének átalakítása a NATO-követelmények figyelembevételével történt. A tavalyi év feltérképezése, a feldolgozott irodalmak, valamint a tanulmány megírása után azt gondolom, kijelenthető, hogy hazánk Honvédelmi és Haderőfejlesztési programja eddig sikeres, és összhangban van a NATO és az Európai Unió stratégiai céljaival,⁴² azonban véleményem szerint ezekre a lépésekre már évekkal ezelőtt szükség lett volna. Egy

³⁶ Ördög Kovács Márton: *A 21. századba lépett a katonai logisztika*. *Honvédelem.hu*, 2020. december 1.

³⁷ Molnár Szabina – Somkuti Bálint: *Épül a gyulai Airbus-gyár*. *Index.hu*, 2021. május 6.

³⁸ Szabó Péter: *Lőszer- és robbanóanyaggyár épülhet Várpalotán*. *Várpalotai hírcentrum*, 2020. december 17.

³⁹ Draveczi-Ury (2020a): i. m.

⁴⁰ Draveczi-Ury (2020a): i. m.

⁴¹ Révész (2020e): i. m.

⁴² Honvédelmi Minisztérium: *Magyarország haderőfejlesztési programja sikeres és összhangban van a NATO céljaival*. *Honvédelem.hu*, (2020. október 23.).

olyan elhúzódozó folyamatot, mint egy haderőreform érdekesebb lett volna korábban kidolgozni és elindítani, hogy mihamarabb felzárkózhasson az ország európai társaihoz.

Felhasznált irodalom

- Antal Ferenc: Megtörtént az utolsó két Leopard harckocsi belövése is. *Honvédelem.hu*, 2020. december 3. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/megtortent-az-utolso-ke-t-leopard-harckocsi-belovese-is.html>
- Balogh Ákos: Három új ZLIN motoros kiképző repülőgép érkezett Szolnokra. *Szoljon.hu*, 2020. december 5. Online: www.soljon.hu/kozelet/helyi-kozelet/harom-uj-zlin-motoros-kikepzo-repuloget-erkezett-szolnokra-3105241/
- Baranyai Gábor: Hiúzokkal erősít a Magyar Honvédség. *Magyar Nemzet*, 2020. augusztus 19. Online: <https://magyarnemzet.hu/belfold/hiuzokkal-erosit-a-magyar-honvedseg-8541843/>
- Budavári Krisztina: *A magyar védelmi ipar helyzete és fejlődési lehetőségei*. Budapest, Magyar Hadtudományi Társaság, 2020.
- Draveczki-Ury Ádám: „A Magyar Honvédség pontosan tudja, mit kell venni”. Interjú Maróth Gáspárral. *Honvédelem.hu*, 2020a. november 20. <https://honvedelem.hu/hirek/a-magyar-honvedseg-pontosan-tudja-mit-kell-venni.html>
- Draveczki-Ury Ádám: KC-390-es hadszíntéri szállító repülőgépeket vásárol a Magyar Honvédség. *Honvédelem.hu*, 2020b. november 17. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/kc-390-es-hadszinteri-szallito-repulogeteket-vasarol-a-magyar-honvedseg.html>
- Erdős Nortti: Harckocsikkal megpakolt katonai konvojra kell számítani a hazai utakon. *Vezess.hu*, 2020. szeptember 7. Online: www.vezess.hu/vezetunk/2020/09/07/harckocsikonvojra-kell-szamitani-a-hazai-utakon/
- Európai viszonylatban is jelentős a magyar haderőfejlesztés. *Honvédelem.hu*, 2020. augusztus 25. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/europai-viszonylatban-is-jelentos-a-magyar-haderofejlesztes.html>
- Folytatódnak a honvédelmi fejlesztések. *Honvédelem.hu*, 2020. július 6. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/folytatodnak-a-honvedelmi-fejlesztesek.html>
- Magyarország Kormánya: *2026-ra a térség meghatározó haderejévé kell tenni a Magyar Honvédséget*. (2017. február 14.). Online: <https://2015-2019.kormany.hu/hu/honvedelmi-miniszterium/hirek/2026-ra-a-terseg-meghatarozo-haderejeve-kell-tenni-a-magyar-honvedseget>
- Magyarország haderőfejlesztési programja sikeres és összhangban van a NATO céljaival. *Honvédelem.hu*, 2020. október 23. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/magyarorszag-haderofejlesztesi-programja-siker-es-osszhangban-van-a-nato-celjaival.html>
- MTI: Benkő: Ütemterv szerint halad a haderőfejlesztés. *Magyar Hírlap*, (2020. október 27.). Online: www.magyarhirlap.hu/belfold/20201027-benko-utemterv-szerint-halad-a-haderofejlesztes
- MTI: Korom Ferenc vezérezredes: Átmenetet jelentenek a most érkezett új harckocsik. *Honvédelem.hu*, (2020. július 28.). Online: <https://honvedelem.hu/hirek/>

[hazai-hirek/korom-ferenc-vezerezredes-atmenetet-jelentenek-a-most-erkezett-uj-harcokcsik.html](https://www.honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/korom-ferenc-vezerezredes-atmenetet-jelentenek-a-most-erkezett-uj-harcokcsik.html)

- MTI: Vegyesvállalatot alapít gyalogsági harcjárművek gyártására egy német céggel Magyarországon. *Honvédelem.hu*, (2020. augusztus 19.). Online: <https://honvedelem.hu/hirek/vegyesvallalatot-alapit-gyalogsagi-harcjarmuvek-gyartasara-egy-nemet-ceggel-magyarorszag.html>
- Molnár Szabina – Somkuti Bálint: Épül a gyulai Airbus-gyár. *Index.hu*, 2021. május 6. Online: <https://index.hu/gazdasag/2021/05/06/innovacios-es-technologiai-miniszterium-gyula-airbus-gyar-kozlekedes/>
- Ördög Kovács Márton: A 21. századba lépett a katonai logisztika. *Honvédelem.hu*, 2020. december 1. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/a-21-szazadba-lepett-a-katonai-logisztika.html>
- Parlament.hu: *XIII. Honvédelmi Minisztérium* (é. n.). Online: www.parlament.hu/irom41/00503/adatok/fejezetek/13.pdf
- Révész Béla: Csúcstechnika a légtérvédelemért. *Honvédelem.hu*, 2020a. december 11. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/csucstechnika-a-legtervedelemert.html>
- Révész Béla: Csúcstechnológia a légvédelem szolgálatában. *Honvédelem.hu*, 2020b. november 30. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/csucstechnologia-a-legvedelem-szolgalataban.html>
- Révész Béla: Hadiipari üzem épül Zalaegerszegen. *Honvédelem.hu*, 2020c. december 17. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/lynx-megkezdodott-az-epitkezes.html>
- Révész Béla: Magyarország biztonsági környezete szabja meg a feladatokat. *Honvédelem.hu*, 2020d. február 4. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/magyarorszag-biztonsagi-kornyezete-szabja-meg-a-feladatokat.html>
- Révész Béla: Négy csúcsragadozó érkezett a tatai dandárhoz. *Honvédelem.hu*, 2020e. július 24. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/negy-csucsragadozo-erkezett-a-tatai-dandarhoz.html>
- Révész Béla: Rekordnagyságú lesz a honvédelmi költségvetés 2020-ban. *Honvédelem.hu*, 2019. december 18. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/rekordnagysagu-lesz-a-honvedelmi-koltsegvetes-2020-ban.html>
- Révész Béla: Új utakon. Transzformáció minden szinten. *Honvédelem.hu*, 2020f. október 19. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/uj-utakon-10-19.html>
- Snoj Péter: Bemutakoztak az első magyar felségjelzésű Leopardok. *Honvédelem.hu*, 2020. július 3. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/bemutakoztak-az-első-magyar-felsegjelzesu-leopardok.html>
- Snoj Péter: Leopardok korszerű hangárban. *Honvédelem.hu*, 2020. október 29. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/leopardok-korszeru-hangarban.html>
- Snoj Péter: Újabb két H145M helikopter érkezett. *Honvédelem.hu*, 2020. július 20. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/ujabb-ket-h145m-helikopter-erkezett.html>
- Szabó Péter: Lőszer- és robbanóanyaggyár épülhet Várpalotán. *Várpalotai hírcentrum*, 2020. december 17. Online: <https://varpalotaihircentrum.hu/loszer-es-robbananyaggyar-epulhet-varpalotan/>
- Teljes a „létszám”. *Honvédelem.hu*, 2020. december 1. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/teljes-a-letszam.html>

- Töretlenül halad a légierő fejlesztése. *Honvédelem.hu*, 2020. december 18. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/toretlenül-halad-a-legiero-fejlesztese.html>
- Trautmann Balázs: Lynx: magyar gyártás, magyar fejlesztés. *Honvédelem.hu*, 2020. szeptember 10. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/lynx-magyar-gyartas-magyar-fejlesztes.html>
- Trautmann Balázs: NASAMS, a közös védőernyő. *Honvédelem.hu*, 2020. november 23. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/nasams-a-kozos-vedoernyo.html>
- Újabb helikopterek érkeztek. *Honvédelem.hu*, 2020. december 10. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/ujabb-helikopterek-erkeztek.html>
- Újabb két Airbus helikopter érkezett. *Honvédelem.hu*, 2020. október 6. Online: <https://honvedelem.hu/hirek/ujabb-ket-airbus-helikopter-erkezett.html>
- Új helikoptertípus, új évtized, új korszak. Rendszerbe áll a H145M. *Harcihelikopter.blog.hu*, 2020. január 2. Online: https://harcihelikopter.blog.hu/2020/01/02/uj_helikoptertipus_uj_evtized_uj_korszak_rendszerbe_all_a_h-145m

Jogi forrás

- 1298/2017. (VI. 2.) Korm. határozat a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program megvalósításáról. Online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A17H1298.KOR&txtreferer=00000001.TXT>